

”I ett samhälle som hellre friar än fäller, står dina ord mot hans”

En kvalitativ studie av tre instansers bemötande
av våldsutsatta kvinnor i nära relation

LUNDS
UNIVERSITET

Albana Peci
Kandidatuppsats 15 hp
SOCK01 VT-14
Handledare: Ann Mari Sellerberg

ABSTRAKT

Författare: Albana Peci

Titel: ”I ett samhälle som hellre friar än fäller, står dina ord mot hans” – En kvalitativ studie av tre instansers bemötande av våldsutsatta kvinnor i nära relation.

Kandidatuppsats: SOCK01 15hp

Handledare: Ann Mari Sellerberg

Sociologiska institutionen, Lunds Universitet, VT 14

Denna studie undersöker kvinnor som har blivit utsatta för våld i nära relation och hur de anser att de har blivit bemötta utav tre instanser, sjukvården, socialtjänsten och polisen. Arbetet inleds med en historisk bakgrund av den våldsutsatta kvinnans rättigheter, en del om definiering av begrepp samt en översikt av tidigare forskning. Dessutom anges sjukvårdens, socialtjänstens och polisens uppgifter och skyldigheter. För att uppnå studiens syfte som är att ”undersöka om uppfattningen av det idealiska offret och brottsofferhierarki påverkar sjukvårdens, polisens och socialtjänstens bemötande av våldsutsatta kvinnor”, har jag utgått från ett kvalitativt tillvägagångssätt där jag har använt mig av fenomenologins riktlinjer. Studiens empiriska material består av tre djupintervjuer med våldsutsatta kvinnor samt en intervju med en medarbetare på en kvinnojour. Materialet har analyserats utifrån Nils Christies teori om det idealiska offret samt Eamonn Carrabines teori om brottsofferhierarki och har delats upp i tre teman, kvinnornas personlighet, sjukvården och socialtjänstens bemötande samt polisens bemötande. Den slutsats som dras är att både Christies och Carrabines teorier kan appliceras som en förklaringsmodell till varför kvinnorna känner sig dåligt bemötta. Det finns dock brister där teorierna inte stämmer in, bland annat att Carrabines teori om social status som en essentiell del i offerstatusen, inte alltid levs upp till. Arbetet avslutas med en diskussion där jag skriver egna reflektioner av arbetet samt förslag till framtida vidareutveckling av arbetet.

Nyckelord: Brottsoffer, våldsutsatta kvinnor, våld i nära relation, idealiskt offer, brottsofferhierarki.

FÖRORD

Jag vill börja med att tacka de kvinnor som har deltagit i studien för att ni har delat med er av er historia. Utan er hade detta inte gått. Jag vill även tacka min handledare Ann Mari Sellerberg för hennes vägledning under denna tid. Slutligen vill jag tacka min syster Ajmane P. Lahi för hennes engagemang i frågan och för all hjälp jag har fått från henne under arbetets gång.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	s.1
2. BAKGRUND	s.2
2.1 Den historiska utvecklingen av våldsutsatta kvinnors rättigheter i Sverige.....	s.2
2.2 Definiering av begrepp.....	s.2-3
2.3 Sjukvårdens, socialtjänstens och polisens ansvar och skyldigheter.....	s.3-5
2.4 Tidigare forskning.....	s.5
2.4.1 Leonore E. Walker - The battered woman syndrome.....	s.5
2.4.2 Våldsutsatta kvinnor berättar – En utvärdering av projekt Karin.....	s.5-6
2.4.3 Ett feministiskt perspektiv på mäns våld mot kvinnor.....	s.6-7
2.4.4 Liria Ortiz – Motiverande samtal i arbete med våld i nära relationer.....	s.7
3. PROBLEMFÖRMULERING, SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	s.7
3.1 Problemformulering.....	s.7-8
3.2 Syfte.....	s.8
3.3 Frågeställningar.....	s.8
3.4 Avgränsningar.....	s.8
4. TEORETISK UTGÅNGSPUNKT	s.9
4.1 Nils Christie och det ”det idealiska offret”.....	s.9
4.2 Carrabines brottsofferhierarki.....	s.9-10
5. METOD	s.10
5.1 Val av metod.....	s.10-11
5.2 Semistrukturerade djupintervjuer.....	s.11
5.3 Urval.....	s.12
5.4 Kritik mot kvalitativ metod.....	s.12
5.5 Etik.....	s.13
5.6 Fenomenologi.....	s.13-14
5.7 Tillvägagångssätt.....	s.14-15
6. EMPIRISKT RESULTAT	s.15
6.1 En jourarbeters syn på problemet.....	s.15
6.2 Kvinnornas personligheter.....	s.16-17
6.3 Bemötandet från sjukvård och socialtjänst.....	s.18-19
6.4 Bemötandet från polisen.....	s.19-21
7. ANALYS	s.21-23
8. SLUTDISKUSSION	s.24
8.1 Egna reflektioner och slutsatser.....	s.24-25
8.2 Kritisk bedömning av arbetet och möjligheter för en vidareutveckling.....	s.25-26
KÄLLFÖRTECKNING	s.27-29

1. INLEDNING

Den 16 november 2013 går två skolpojkar på Bergsgatan i Malmö när de hittar en lapp på gatan. På lappen står en kvinnas namn och personnummer samt texten ”Hjälp. Ring polisen!” Efter hjälp från en förbipasserande kvinna larmas polisen som åker till platsen. Väl på plats upptäcks en kvinna i en lägenhet med en son som är enbart några månader gammal, som har varit inlåsta i lägenheten under en okänd tid. Klart är dock att kvinnan har levt utan nycklar, telefon, pengar eller identitetskort i över ett halvår. Hon har under tiden även blivit misshandlad.¹ Under domstolsförhandlingarna valde kvinnan att ändra sin historia till det mildare laget. Trots detta dömdes mannen till två års fängelse och 50 000 kronor i skadestånd till kvinnan.²

Denna historia blev omtalad och upplevd som ett skräckscenari, men detta är en verklighet för många kvinnor. Under 2012 anmäldes totalt 28 254 fall av kvinnomisshandel där misshandeln i 45 % av fallen utfördes av en person i nära relation. Mörkertalet tros dock vara oerhört högt, och Brottsförebyggande rådet (BRÅ) har uppskattat att endast en femtedel av dessa fall anmäls till polisen.³ I genomsnitt dör 17 kvinnor varje år som följd av misshandel i nära relation, och av dessa kvinnor så har majoriteten sökt akutsjukvård för misshandel innan de mördades.⁴ Detta visar att det idag finns en tydlig brist i hjälpen till våldsutsatta kvinnor inom sjukvården i Sverige idag. Dessutom finns det en problembild med hur våldsutsatta kvinnor känner sig bemötta av såväl polis som socialtjänst. Exempelvis menar justitieutskottet att våldsutsatta kvinnor bör få bättre hjälp med polisskydd när de ska hämta sina tillhörigheter, för att minska chansen att våld riktas mot kvinnan igen.⁵

---

¹ Dagens Nyheter, *Kvinna kastade ut lapp med nödrop*. 2013

² Skånskan, *Höll kvinna inlåst, får två års fängelse*. 2014

³ BRÅ, Brottsförebyggande rådet. Övergripande brottsstatistik.

⁴ SKR, Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund, *Akutsjukvård och våldsutsatta kvinnor*.

⁵ Riksdagen, *Våldsutsatta kvinnor bör få bättre polisskydd*

2. BAKGRUND

2.1 Den historiska utvecklingen av våldsutsatta kvinnors rättigheter i Sverige

Den våldsutsatta kvinnan har inte alltid haft samma rättigheter som idag. Det har krävts en ständig utveckling inom såväl sociala som rättsliga normer. För att få en bättre bild över detta har jag valt att göra en överblick med viktiga årtal som har påverkat och förändrat kvinnans rättigheter. Före år 1965 fanns det inte något lagrum som förbjöd våldtäkt inom ett äktenskap. Våldtäkt betecknades istället som otukt och innefattade då enbart sexuellt tvång utanför ett äktenskap. År 1978 kom ett stort steg för våldsutsatta kvinnor. Det var året då Sveriges två första kvinnojourer bildades. I samband med detta började jourerna få statligt bidrag. År 1982 föll kvinnomisshandel under allmänt åtal. Tidigare var kvinnan själv tvungen att anmäla händelsen, men i samband med lagändringen så kan man säga att kvinnomisshandel gick från att vara en privat angelägenhet till ett samhällsproblem. År 1988 förändrades kvinnans rätt över sin egen kropp då lagen om förbud mot könsstympning av kvinnor infördes, samma år infördes även lagen om besöksförbud vilket gav våldsutsatta kvinnor en chans att skydda sig. Europarådets kommitté antog år 2002 rekommendationer om återgärder för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, vilket gjorde problemet ytterligare erkänt. År 2006 blev även barn som lever i en omgivning där det förekommer våld i en nära relation betraktade som brottsoffer. Detta innebär att de nu kan få brottsskadeersättning samt stöd från socialtjänsten. Det senaste som är värt att nämna är att socialtjänstlagen år 2007 skärptes från att socialnämnderna ”bör” till ”ska” beakta att våldsutsatta kvinnor och deras barn kan behöva hjälp och stöd.⁶

2.2 Definiering av begrepp

När det gäller våld mot kvinnor i nära relation så finns det ett antal begrepp som kommer att dyka upp återkommande i arbetet. Därför har jag valt att här förklara vad begreppen innebär mer ingående. Begreppet våld kan delas upp i två uttrycksformer, fysiskt eller psykiskt våld. Vad gäller fysiskt våld så regleras detta i 3 kap. BrB, d.v.s. kapitlet om brott mot liv och hälsa. Där ingår handlingar som orsakar kvinnan kroppsskada så som knuffar, slag eller sparkar. I 6 kap BrB behandlas sexualbrott, som också är en del av det fysiska våld som kan utövas mot kvinnan. Hit räknas våldtäkt eller andra sexuella handlingar som kvinnan tvingats till. När det gäller det psykiska våldet så behandlas detta i 4 samt 5 kapitlet i BrB och innefattar exempelvis olaga frihetsberövande men uttrycks även i form av kränkningar, hot och förnedring. Begreppet grov kvinnofridskränkning behandlas i 4 kap 4§ 2st BrB och

---

⁶ SKR- Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund, *Historiska årtal*

innefattar samtliga nämnda brott som utövas mot en kvinna som befinner sig eller har befunnit sig i ett äktenskapsliknande förhållande med gärningsmannen.

Något som är problematiskt i min studie är begreppet ”offer”. Enligt Nationalencyklopedin innebär ordet offer att en levande varelse utsätts för något (särskilt skada eller död) och detta kan innefatta handlingar som enligt lagen räknas som brott.⁷ Det handlar då specifikt om ett brottsoffer. Det finns ingen tydlig, accepterad definition av begreppet brottsoffer, men enligt FNs brottsofferdeklaration kan offer förklaras som:

”Personer som, enskilt eller gemensamt, har lidit skada, inklusive fysisk eller psykisk skada, känslomässigt lidande, ekonomisk förlust eller väsentlig försämring av sina grundläggande rättigheter, genom handlingar eller underlåtelser som strider mot strafflagar som gäller i medlemsstaterna, inklusive de lagar som förbjuder brottsligt maktmissbruk.”⁸

Problematiken med begreppet offer handlar alltså om att offerstatus innefattar en process där individen själv måste erkänna sig vara ett offer, i kombination med sociala och rättsliga normer som påverkar erkännandet av offerrollen. När det gäller de sociala normerna så påverkar den sociala omgivningens uppfattning kring vem som är ett offer huruvida offerstatus uppnås eller inte. Vad gäller de rättsliga normerna så krävs det att gärningsmannen uppfyller rekvisiten för det specifika brottet för att offret ska kunna uppnå offerstatus.

2.3 Sjukvårdens, socialtjänstens och polisens ansvar och skyldigheter

Hälso- och sjukvård - Ett första varningstecken som sjukvården bör lägga märke till är tydliga fysiska skador hos en kvinna, som bland annat sår och blåmärken. Vanligt förekommande är att kvinnans historia kring hur dessa tydliga skador uppstått inte stämmer överens med den faktiska skadan. Ett exempel på detta kan vara blåmärken på ställen som inte är möjliga att få om man exempelvis skulle trilla ner för en trappa.⁹ Enligt patientsäkerhetslagen så ska vårdskador rapporteras och tydligt visa på de ”dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården”¹⁰ Som medarbetare inom hälso- och sjukvård har du enligt Socialtjänstlagen en skyldighet att anmäla

---

⁷ Nationalencyklopedin, sökord ”offer”

⁸ Brottsoffermyndigheten. *Brottsoffer och målsägande*.

⁹ Socialstyrelsen, *Att upptäcka och ställa frågor om våld i nära relationer*.

¹⁰ Patientsäkerhetslagen 1 kap §5

till socialtjänsten vid kännedom om att ett barn far illa.¹¹ Detta är relevant då det i situationer där en kvinna utsätts för våld ofta finns barn med i bilden. Även om barnet inte självt utsätts för direkt våld, så kan barn enligt Socialstyrelsen reagera på samma sätt som barn som blir utsatta för våld, och behöver därför samma hjälp.¹²

Socialtjänst – Socialtjänstens ansvar regleras i socialtjänstlagen. I 5 kap. 11§ SoL framgår det ansvar som socialtjänsten har när det gäller våldsutsatta kvinnor som har utsatts för våld i närstående relation. I begreppet våld ingår såväl fysiskt och sexuellt våld som psykiskt. Med närstående relation menas en person offret har en nära och förtroendefull relation till, exempelvis en pojkvän eller man. Socialnämnden har som uppgift att ge stöd och hjälp till brottsoffret och dennes närstående. I samma paragraf behandlas även barn som har bevittnat våld inom en nära relation. Barnet ska betraktas som ett våldsoffer och socialtjänsten ansvarar för att barnet får det stöd det behöver. De som arbetar inom socialtjänsten har en skyldighet att anmäla om det finns en misstanke om att ett barn far illa i hemmet, vilket regleras i 14 kap. 1§ SoL.¹³

Socialstyrelsen talar även om hur våldsutsatta kvinnor bör bemötas av olika former av tjänstemän för att uppnå bästa möjliga behandling:

”/.../ Kvinnans självkänsla och tilltro till sig själv och andra kan vara påverkad av att hon har varit utsatt för våld och det är viktigt att hon bemöts med respekt, förståelse och empati, för att hjälpa henne att övervinna den bristande tilltron till sin egen förmåga och till omgivningen.”¹⁴

Polis - Polisen har inga utsatta regler om hur de ska agera i bemötandet av våldsutsatta kvinnor. De har dock en unik roll i bemötandet då de ofta är den första myndigheten som kvinnan tar kontakt med. Polisen ska under brottsutredningen ge fortlöpande information om viktiga händelser, och det står i Polisförordningen att polisen *”bör sträva efter att ge medborgarna råd och stöd och särskilt ge dem som har utsatts för ett brott den information som behövs med anledning av brottet.”¹⁵* Informationen kan handla om exempelvis vilka rättigheter offret har men också vilken hjälp och vilket stöd offret kan få under processen.

---

¹¹ Socialtjänstlagen 14 kap §1

¹² Socialstyrelsen, *När mamma blir slagen*. 2005

¹³ Nationellt Center för Kvinnofrid, *Socialtjänstens lagstadgade ansvar*.

¹⁴ Socialstyrelsen, *Bemöta våldsutsatta kvinnor*.

¹⁵ SFS 1998: 1558 Polisförordningen 1 kap. 6§

Ytterligare en viktig uppgift som polisen har är att göra en riskbedömning utifrån kvinnans skyddsbehov. Kvinnan måste återge så detaljerad information som möjligt och det är därför viktigt att polisens bemötande är positivt, för att kunna göra en så korrekt riskbedömning som möjligt. ¹⁶ Enligt BRÅs rapport 2008:25 så är 76% av kvinnorna positiva till polisens bemötande, men något färre som var nöjda med den utgång som utredningen resulterat i. Dock visar en granskning gjord av stiftelsen Tryggare Sverige att det bland samtliga polismyndigheter finns stora brister i skyddet till våldsutsatta kvinnor, där enbart tre av 21 myndigheter arbetar professionellt med hot- och riskbedömningar. ¹⁷

2.4 Tidigare forskning

2.4.1 Leonore E. Walker - The battered woman syndrome

Leonore Walker grundade uttrycket "*the battered woman syndrome*" i sin bok från 1984 där hon genererade en teori kring varför kvinnor stannar i destruktiva förhållanden. Hon identifierar de problem som kan uppstå i framtiden för kvinnor som ingått i en sådan relation, vilket bland annat är sexuella problem och tillitsproblem. Enligt Walker finns det riskfaktorer som påverkar kvinnan till att både hamna i en våldsam relation men som också påverkar kvinnan till att inte kan lämna mannen. Detta kallar hon "*learned helplessness*". Begreppet innebär inte på något sätt att kvinnorna är svaga, då de konstant kämpar för att klara sig, utan handlar om att kvinnorna undviker att handla emot förövaren (och exempelvis fly) då de inte vet om konsekvenserna av deras handlande blir som de önskat. ¹⁸ En annan så kallad riskfaktor som Walker upptäckte i sitt material är att fysiskt och sexuellt våld har varit en del av kvinnornas barndom. ¹⁹

2.4.2 Våldsutsatta kvinnor berättar – en utvärdering av projekt Karin

Annika Rejmer, Anna Sonander och Charlotte Agevall gjorde år 2010 en utvärdering av projekt Karin i Malmö. Projekt Karin är en samverkan mellan polisen och socialtjänsten som startade Kriscentrum som specifikt arbetar med våldsutsatta kvinnor och deras barn. Projekt Karin har sin grund i kvinnofridsprogrammet i Malmö som startade år 1999. Projekt Karin utgår från åtgärd 50 i "*Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor*,

---

¹⁶ Rejmer, Annika, Sonander, Anna & Agevall, Charlotte. *Våldsutsatta kvinnor berättar. En utvärdering av projekt Karin*. Rapport 2010:2. s 24.

¹⁷ Stiftelsen Tryggare Sverige, *Brister i skyddet till våldsutsatta kvinnor*

¹⁸ L. Walker (2009), *The battered woman syndrome*, s. 8

¹⁹ Ibid. S. 11

hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer.”²⁰ Handlingsplanen hade som syfte att bygga upp en fysisk miljö som är anpassad för att utreda våld mot kvinnor. Utvärderingen hade som syfte att ”*utvärdera projekt Karin utifrån den våldsutsatta kvinnans perspektiv, genom att kartlägga polisens uppdrag och undersöka hur kvinnorna upplever brottsutredningen och det psykosociala stöd som de erbjuds.*”²¹ Utvärderingen visar att de våldsutsatta kvinnorna anser det vara positivt att samverkan har lett till att socialtjänsten tar kontakt med de kvinnor som har anmält att de har blivit utsatta för våld i nära relation. De anser även att lokalerna på Karin är trygga och familjära vilket har lett till ett ökat medverkande i brottsutredningen. Något som anses kunna utvecklas är utöka hjälpen till att innefatta även berörda män och barn.²²

2.4.3 Ett feministiskt perspektiv på mäns våld mot kvinnor

Inom den feministiska forskningen gällande mäns våld mot kvinnor finns det två verk som jag anser vara viktiga att framhäva. Yvonne Hirdmans bok ”*Gösta och genusordningen-feministiska betraktelser*” är en samling empiri från 20 års studier. Hirdman väljer att studera kvinnans plats i hemmet. Hon ifrågasätter varför kvinnan har tilldelats uppgifter i hemmet medan männen har haft en given plats ute i samhället. Boken handlar i stort sätt om Gösta, som är en metafor för den norm som gäller för mannen idag och som kritiserats flera gånger i boken. Ett kapitel i boken handlar om ”*mannen som ville vara en hund*”, och som grundar sig i en mans uttalande ”*Vi är djur därför att vi precis som djur parar oss, behöver sömn och mat och vatten. Alltså är vi djur. Och djur, särskilt handjur, är ju aggressiva och slåss om henne med andra hannar...*”²³ Hirdman ställer sig kritisk mot att mannen konstant skapar en dikotomi mellan könen och ”*upprättar ett slags apartheidsystem.*”²⁴ Hon anser att denna felaktiga bild av en distinktion mellan de två könen och i sin tur genus, är en grund till uppdelningen mellan män och kvinnor. Enligt Hirdman ska man som forskare studera mannens överordning och analytiskt plocka isär den istället för att undersöka kvinnan och hennes underordning.

---

²⁰ Regeringen, *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer*, 2007.

²¹ Rejmer, Annika, Sonander, Anna & Agevall, Charlotte. *Våldsutsatta kvinnor berättar. En utvärdering av projekt Karin*. Rapport 2010:2. S.10

²² Ibid. S.67

²³ Hirdman, Yvonne. (2007) *Gösta och genusordningen*. s.135

²⁴ Ibid. s. 140

Utöver Yvonne Hirdman finns även Eva Lundgren som har en framträdande roll i forskningen kring mäns våld mot kvinnor. Lundgren skriver om normaliseringsprocessen som innebär att kvinnan sakta men säkert bryts ner och upplever därefter att våldet hon utsätts för är något normalt. Kvinnan bryts ner genom att isolera henne från den sociala värld hon en gång känt till och relationen från mannens sida växlar ofta mellan att vara varm och våldsam. Detta leder till att kvinnan blir förvirrad och gränsen mellan våld och kärlek suddas ut. Kvinnan ger ofta sig själv skulden eftersom hon ser sig själv utifrån mannens dömande blick. Lundgren menar att våldet som utövas från mannen är en handling som är styrd av mannen själv och inget som sker i hettans stund. Våldet visar på en maktstruktur där mannen står över kvinnan som individ, men även kvinnan som kön, och allt vad det innebär att vara kvinna.²⁵

2.4.4 Liria Ortiz – Motiverande samtal i arbete med våld i nära relationer

I Liria Ortiz bok från 2013 skriver hon om hur personal som arbetar med våld i nära relationer kan utveckla sina samtalsmetoder. Det var ett specifikt stycke som jag fann väldigt intressant i boken. Ortiz skriver om hur professionella ställer sig till att ställa frågan huruvida en person är utsatt för våld i nära relation eller inte. Hon menar att det för dem flesta professionella kan kännas svårt att ta upp frågan om våld i nära relation. Det kan för många kännas för närgående och man känner sig osäker på hur frågan ska ställas. Ytterligare ett problem kan vara hur klienten reagerar och vilka svar man kan få. Ifall man får ett ja så finns det en osäkerhet på hur svaret ska hanteras och både tidsbrist och oro för just ett jakande svar kan utgöra ett hinder för att ta upp ämnet eller ställa frågan rakt ut. Detta är av intresse för mig då dessa faktorer kan vara grunden till varför exempelvis så få anmälningar görs. Kanske handlar det inte om vem som är offer eller inte, utan helt enkelt om att man är för rädd för att ställa frågan? Detta är dock något som inte kommer behandlas vidare i denna studie, men som hade varit intressant att studera.²⁶

3. PROBLEMFÖRMULERING, SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

3.1 Problemformulering

Grov kvinnofridskränkning är ett stort problem idag. För att undvika att det går så långt som att det i genomsnitt dör 17 kvinnor per år på grund av våld i nära relation, så krävs det mer forskning och kunskap inom ämnet. Det finns många aspekter inom detta ämne som kan

---

²⁵ Lundgren, Eva. (2004) *Våldets normaliseringsprocess*.

²⁶ Ortiz, Liria. (2013) *Motiverande samtal i arbete med våld i nära relationer*. s.11

studeras, men jag har valt att utgå från sjukvårdens, socialtjänstens och polisens bemötande vid kontakt med dessa kvinnor. Jag har valt att i detta arbete göra en teoretisk analys av instansernas bemötande utifrån Nils Christies begrepp *det idealiska offret*. Kort sagt handlar det om att en person ses som ett fullt accepterat idealiskt offer först när det uppfyllt sex punkter som Christie anger. Dessutom ska mitt empiriska material analyseras utifrån Carrabines brottsofferhierarki. Jag frågar mig ifall Christies bild av det idealiska offret påverkar bemötandet av våldsutsatta kvinnor inom dessa instanser. Frågeställningen kommer att besvaras genom egeninsamlad empiri i form av intervjuer med personal på kvinnojouren samt tre våldsutsatta kvinnor. Denna frågeställning är enligt mig av intresse för både mig, våldsutsatta kvinnor i allmänhet men även de aktuella instanserna.

3.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka om uppfattningen av det idealiska offret och brottsofferhierarki påverkar sjukvårdens, polisens och socialtjänstens bemötande av våldsutsatta kvinnor.

3.3 Frågeställningar

1. Vad innebär det att vara ett idealiskt offer?
2. Vad innebär brottsofferhierarki?
3. Påverkar bilden av det idealiska offret och av en brottsofferhierarki sjukvårdens, polisens och socialtjänstens bemötande av våldsutsatta kvinnor?

3.4 Avgränsningar

En tydlig avgränsning är att arbetet har utfärdats inom en kortare tidsperiod vilket har lett till att materialet är av en mindre omfattning än vad som skulle kunna användas om mer tid fanns. De tre myndigheter som har valts ut beror på intervjumaterialet och det fakta som framkommit där. En tydlig problembild finns genom samtliga intervjuer när det gäller sjukvård, polis och socialtjänst. Dessvärre är dessa tre myndigheters arbete brett och skulle kunna inkludera flera olika perspektiv så som exempelvis ren myndighetsutövning, som jag skulle kunna ta med mer. Ämnet har dock fått begränsas till de mest grundläggande uppgifter som instanserna har, så som exempelvis hur väl anmälningsskyldigheten levs upp till.

4. TEORETISK UTGÅNGSPUNKT

4.1 Nils Christie och ”det idealiska offret”

Christie poängterar i sitt verk att det finns olika former av offer. Det finns en grupp människor som löper störst risk att utsättas för ett brott, och detta är unga män som dricker ofta. Men det är inte dessa offer som inkluderas i Nils Christies begrepp ”det idealiska offret”. Christie skriver att det idealiska offret *innebär ”/.../ en person eller kategori av individer som – när de drabbas av brott – lättast får fullständig och legitim status som offer.”*²⁷

Det finns enligt Christie sex karaktärsdrag som utgör det idealiska offret:

1. Offret är svagt.
2. Offret är involverat i en försvarbar aktivitet.
3. Offret är på väg till en plats som anses vara legitim.
4. Gärningsmannen är överlägsen mot offret och anses ha negativa karaktärsdrag
5. Gärningsmannen är okänd för offret och har ingen relation till offret.
6. Offret ska ha tillräckligt med inflytande för att kunna hävda sin ”offerstatus”.²⁸

Fram tills nyligen var kvinnomisshandel en privat angelägenhet, och uppfattades som ett ”lägenhetsbråk”. Utvecklingen går dock enligt Christie framåt, men än idag så finns det alltså en stor brist i att uppnå dessa punkter som våldsutsatt kvinna. Christie menar att kvinnan idag har uppnått en oberoendestatus och detta innebär att hon inte längre ses som lika svag, då hon har möjligheten att lämna relationen.²⁹ Bilden av det idealiska offret påverkas även beroende på hur gärningsmannen uppfattas och de egenskaper han anses ha. Om gärningsmannen anses vara en icke idealisk gärningsman så ses även offret som icke idealiskt. En icke idealisk gärningsman kan förklaras som någon med exempelvis ett jobb som har högt anseende eller som gentemot andra är trevlig och inte ”svart” och farlig som Christie skriver.³⁰

4.2 Carrabines brottsofferhierarki

För att vidareutveckla Christies teori om det idealiska offret så ska jag använda mig av Carrabines tankar om en brottsofferhierarki. Carrabine hävdar att det inom rättsväsendet finns en hierarkisk ordning när det gäller brottsofferstatus. Längst ner finns missbrukare, hemlösa och prostituerade, eller med andra ord människor som har en livsstil där kriminalitet anses

---

²⁷ N. Christie (2002) Det idealiska offret, i *Det motspänstiga offret*, s. 47

²⁸ Ibid s. 48

²⁹ Ibid s. 49

³⁰ Ibid s. 54

vara en del av deras livsstil. Högst upp på hierarkin finns exempelvis äldre damer som anses ha högst trovärdighet i att vara ett autentiskt offer.³¹ Att uppnå en hög trovärdighet som offer grundar sig i flera olika komponenter som måste samverka. En viktig komponent är rättens uppfattning. Rättsväsendet är ett förändrande element som vid olika historiska tidpunkter tillämpar olika typer av krav för att uppnå brottsofferstatus.³² Ett tydligt historiskt exempel på detta är att mörkhyade inte ansågs vara offer under slavtiden i USA. Detta visar på att rättens bild av offer förändras i takt med att sociala normer förändras. Arbetet syftar till att undersöka om denna brottsofferhierarki inte bara finns inom rättssamhället utan även inom andra myndigheter. Sekundär viktigmisering är ofta kopplat till rätten, men jag har valt att använda begreppet även inom andra myndigheter. Begreppet innebär att en person som fallit offer blir stigmatiserad på grund av sociala normer och kulturella tabun, och känner sig därmed som ett offer ytterligare en gång.³³

5. METOD

5.1 Val av metod

I min studie har jag valt att utgå från ett kvalitativt arbetssätt där jag kommer utgå ifrån djupintervjuer. Anledningen till att jag har valt att använda mig av kvalitativ metod är för att jag vill fånga intervjupersonernas upplevelser och erfarenheter av ett visst fenomen. För att få ut det djup jag vill ha i studien så krävs det att intervjupersonerna kan svara så detaljerat som möjligt på de frågor som jag vill ha svar på. Detta görs genom att jag väljer vilka frågor jag vill ska tas upp i intervjun med möjligheten att ställa oförberedda följdfrågor och på så sätt skapa en konversation med intervjupersonerna, jämfört med att med hjälp av färdiga formulär ställa frågor och bara få svar. För att skapa en kvalitativ förståelse av ett visst fenomen krävs det att man som forskare identifierar problem utifrån dem som deltar i studien och på så sätt förstå deras tolkning av det diskuterade ämnet.³⁴ Jag valde att mina intervjuer skulle utgå från ett naturalistiskt perspektiv, i den meningen att studiedeltagarna studeras i deras naturliga miljö. I mitt fall har intervjuerna skett på kvinnojouren. Det har jag gjort med anledning av att det är kvinnornas tillfälliga naturliga miljö, men även på grund av sekretesskäl vilket jag återkommer till senare i arbetet. Anledningen till att det naturalistiska perspektivet är av intresse för mig är för att få en bättre bild av ifall intervjupersonen formas av omgivningen och de olika exempelvis sociala, ekonomiska eller rent fysiska omgivningar de ingår i. På så

---

³¹ E. Carrabine m.fl. (2010) *Criminology: A Sociological Introduction* s. 117

³² S. Walklate, (2007) *Imagining the victim of crime*, s. 49

³³ Sarnecki, Jerzy (2009). *Introduktion till kriminologi*, s. 609.

³⁴ Hennik, Monique, Hutter Inge, & Bailey Ajay (2011) *Qualitative Research Methods* s.14

sätt kan man i analysen utgå från olika påverkansfaktorer som i sin tur kan vara en bakomliggande faktor till varför samma typer av människor upplever samma fenomen olika.³⁵

5.2 Semistrukturerade djupintervjuer

Inom kvalitativ metod finns det olika tillvägagångssätt där intervjuer enbart är en av formerna. Intervjuer i sig kan anta olika form där allt från ostrukturerade intervjuer med enskilda individer, till att ha strukturerade intervjuer med fokusgrupper kan ingå. En annan form av kvalitativ metod är observationer, men detta är uteslutet i mitt fall då jag inte kunde studera bemötandet av de tre instanserna, utan det som ska undersökas är tidigare event. Detta kan vara etiskt problematiskt då jag hade fått samla in data genom att följa med kvinnorna i känsliga situationer. Möjligheten skulle inte heller finnas att följa med en läkare för att se hur de bemöter våldsutsatta kvinnor då det inte finns någon garanti på att en våldsutsatt kvinna besöker läkare, och inte heller veta med säkerhet om de kvinnor som besöker läkaren faktiskt berättar att de är utsatta. Det är dessutom mycket svårt att få rättigheten att studera läkare på detta vis.

Jag har valt att utgå ifrån djupintervjuer då de inte enbart fokuserar på det som sägs under intervjun utan även olika reaktioner och där man även studerar det kroppsspråk som intervjupersonen har. Det som kännetecknar en djupintervju är att forskare och deltagare utgår från en så kallad ”konversation med ett syfte”.³⁶ Det som är specifikt för just djupintervjuer är att det inte är en riktig dialog, utan handlar mer om att forskaren ställer frågor för att motivera den intervjuade att berätta och dela med sig av sina erfarenheter. Djupintervjuer kallas ofta för ”knowledge-producing conversations” och detta är just för att man skapar en djupare förståelse genom just konversationer med deltagarna.³⁷ Syftet med att utgå ifrån djupintervjuer kan alltså delas in i tre delar. Först och främst att få fram en berättelse som den intervjuade delar med sig av. För det andra att identifiera den intervjuades subjektivitet för att kunna förstå berättelsen bättre, det vill säga förstå vem den intervjuade är som person. Sedan för det tredje att skapa en uppfattning om personens omgivning och hur denna påverkar det som sägs.³⁸

---

³⁵ Hennik, Monique, Hutter Inge, & Bailey Ajay (2011) *Qualitative Research Methods* s. 9

³⁶ Ibid s.109

³⁷ Ibid s. 109

³⁸ Ibid. s.110

5.3 Urval

De personer som deltar i min studie är tre kvinnor som varit utsatta för våld i hemmet och en jourarbetare. Mitt urval utgörs av kvinnor som bor på en kvinnojour och en medarbetare på jousen. Anledningen till att det är just kvinnor i heterosexuella relationer som undersöks är för att det är dessa kvinnor som bor på den aktuella jousen och som har tackat ja till att ingå i undersökningen. Hade det funnits utrymme hade jag kunnat intervjua exempelvis kvinnor i homosexuella relationer eller män som blivit utsatta. Urvalet kan man säga är delvis slumpmässigt då jag har utgått från en specifik grupp människor, men inte valt specifika individer att intervjua. Antalet intervjuer baseras det på högsta möjliga antal som jag lyckats ta kontakt med och som har kunnat tänka sig ställa upp under den angivna tidsperioden. Ett större antal intervjuer hade gett studien mer djup och skapat en bredare förståelse för ämnet. Kvinnomisshandel är ett känsligt ämne vilket leder till att flera tackar nej vilket gör materialet begränsat. Dessutom har det funnits språkliga svårigheter som gjort att vissa kvinnor varit tvungna att tacka nej då införskaftet av tolk blev för omständligt.

5.4 Kritik mot kvalitativ metod

Den viktigaste kritiken mot kvalitativ metod är att det är svårt att skapa en generaliserbar studie. Resultatet av studien påverkas av vem man har som deltagare, och kan skilja sig oerhört mycket från andra människors upplevelser och erfarenheter. En lösning till detta är att använda både kvalitativ och kvantitativ metod för att både få ett generaliserbart resultat men även få ett djup då man väljer ut ett specifikt antal som får berätta utifrån deras perspektiv.³⁹ Dock är kvalitativ metod den som föredras när man inte är intresserad av generalisering utan att få ut exempelvis livshistorier eller ett djup på sin studie. När man utgår från ett kvalitativt tillvägagångssätt är det viktigt att vara medveten om sina egna föreställningar och hur detta möjligtvis påverkar studien. En viktig del att ta med i beräkningen är vilken inverkan man som forskare har på informanterna. Tidigare erfarenheter och ens förförståelse är också en inverkanfaktor som kan påverka hur insamlad data sedan uppfattas och tolkas.⁴⁰ Vad gäller kritik när analysen utförs i en studie gjord på kvalitativt material kan den så kallade ”haloeffekten” uppstå, d.v.s. att man som forskare gör en bedömning av intervjupersonen som påverkar resultatet.⁴¹

---

³⁹ H. Monique, H. Inge, & B. Ajay (2011) *Qualitative Research Methods* s.55-57

⁴⁰ Friedrich, Annika. Kompendium - *Intervjumethodik, kvalitativa analyser och rapportering av kvalitativa undersökningar* s. 6

⁴¹ Nationalencyklopedin, sökord “haloeffekten”

5.5 Etik

Våld är ett känsligt ämne, speciellt när det sker i nära relation, och därför är det viktigt att skapa sig en insikt om att ämnet är jobbigt att diskutera för den utsatta. Jag har innan intervjun påbörjats talat om för kvinnorna att om de känner att de någon gång under intervjuens gång känner att frågorna blir för påträngande eller helt och hållet vill avbryta intervjun, så går detta självfallet bra. Jag anser att det är av stor vikt att det under hela intervjuprocessen är en god miljö mellan forskare och intervjuperson, men även för intervjupersonen i sig.

För att se till att man som forskare inte utnyttjar sina källor så finns det olika sätt att undvika detta. En möjlighet är att när arbetet är slutfört skapa en feedback till intressepersonerna där man återger sina resultat och visar att arbetet kommer ha en samhällsligt viktig innebörd.⁴² För att se till att täcka den etiska problematiken som kan uppstå bör man utgå från tre krav. Det första är ”informations- och samtyckeskrevet” som innebär att forskaren tydligt ska informera deltagarna om vad studien kommer att handla om och sedan försäkra sig om att det finns ett tydligt samtycke till att delta i studien. Vad gäller denna studie så har detta krav uppnåtts då jag vid min förstakontakt med kvinnojouren såg till att kvinnorna själva fick läsa de huvudsakliga frågorna som intervjun skulle utgå ifrån, för att få en bild av vad för typ av studie de skulle delta i och där de själva efteråt har godkänt att de vill vara med i studien. Nästa krav är konfidentialitetskravet som handlar om att upprätthålla sekretess kring det material som studeras. Detta är något som är oerhört viktigt att upprätthålla i min studie, då kvinnorna som deltar i studien lever under skyddad identitet och inom ett skyddat boende. För att se till att deras identitet fortsätter vara dold kommer hela deltagandet att vara anonymt. Dessutom kommer tydliga detaljer ur berättelserna att uteslutas för att undvika att kvinnorna blir igenkända, exempelvis kommer namnen som används vara fiktiva. Det sista kravet är nyttjandekravet som innebär att studiens innehåll enbart ska användas till det som angetts och deltagarna inte ska utnyttjas till något annat syfte.⁴³

5.6 Fenomenologi

När ett material ska bearbetas och bli till ett vetenskapligt verk så bör man utgå från ett specifikt syfte, oavsett vad som ska studeras. Syftet med vetenskapligt arbete är att generera en teori som korresponderar med den erfarenhet som materialet ger. Meningen med teorin är

---

⁴² H. Monique, H. Inge, & B. Ajay (2011) *Qualitative Research Methods* s. 64-67

⁴³ Ibid s. 71-77

att den ska förklara naturligt förekommande fenomen.⁴⁴ Fenomenologin studerar människan utifrån dess egna erfarenheter och livsvärld. Enligt Alfred Schütz så är alla fakta som vi tar in tolkade där vi genom vårt medvetande väljer vilka fakta vi vill ta in. Därmed är inga fakta rena och enkla utan skapas i våra tolkningar. Uppfattningarna selekteras av oss genom vårt medvetande och det som anses vara relevant för att uppnå vårt angivna syfte.⁴⁵ Syftet med studien baseras på en vetenskaplig problemställning som bestämmer vad som är relevant och vad som, i det specifika fallet, anses vara ”datan.”⁴⁶ Datan är det material som insamlas och som existerar i ”vardagslivets värld”, vilket innebär den värld som har existerat långt innan vi fötts och som i form av en organiserad värld lägger grunden för våra upplevelser och tolkningar.⁴⁷

5.7 Tillvägagångssätt

När jag påbörjade min insamling av empiri utgick jag från en så kallad ”gatekeeper”.⁴⁸ En gatekeeper är en person som har tillgång till det fält som är av intresse, och kan introducera mig som forskare till personer inom detta fält. Den gatekeeper som jag har använt mig av arbetar på kvinnojouren och det är genom denna gatekeeper som jag har fått kontakt med kvinnorna. Min inledande kontakt skedde över mail där jag förklarade mitt syfte med studien och mitt önskemål att intervjua både personal och de kvinnor som bor på jouren. Jag fick därefter skicka in de frågor som intervjuerna skulle cirkulera kring och som skulle lämnas över till kvinnorna för att få ett godkännande till medverkandet i studien. Frågorna som ingick i denna intervjuguide var stora och övergripande. Detta för att jag ville uppnå ett mer konversationsliknande samtal. Efter att tre av kvinnorna som godkänt att de ville delta i en intervju så bokade vi in en passande tid och möttes sedan på jouren. Intervjuerna bandades, detta för att på ett så korrekt sätt som möjligt kunna återberätta kvinnornas historier. Efter intervjuerna så transkriberade jag det som sagts, och valde därefter ut tre teman som jag ansåg vara återkommande i samtliga intervjuer och som tydligt anknöt till min teoretiska utgångspunkt. Dessa tre teman fick därför lägga grunden för sammanställningen av intervjuerna. Det empiriska materialet fick begränsas till det som jag ansåg vara relevant för min frågeställning. Analysen utgår från Christies sex punkter om det idealiska offret och som ställs emot kvinnornas erfarenheter. Detta för att se om Christies teori kan förklara de olika

---

⁴⁴ A. Schütz, (2002) *Den sociala världens fenomenologi*, s. 28

⁴⁵ Ibid. s.29

⁴⁶ Ibid. s.66

⁴⁷ Ibid. s.78

⁴⁸ H. Monique, H. Inge, & B. Ajay (2011) *Qualitative Research Methods* s.92

instansernas bemötande av de våldsutsatta kvinnorna. Därefter kommer en avslutande diskussion med mina egna åsikter och reflektioner, och slutligen en kritisk bedömning av arbetet samt tankar kring hur studien kan vidareutvecklas.

6. EMPIRISKT RESULTAT

6.1 En jourarbetares syn på problemet

Den gatekeeper jag har haft under arbetets gång arbetar på en kvinnojour. Jag har valt att göra en intervju med personen som jag har valt att kalla Lena. Genom hennes möten med våldsutsatta kvinnor så kan hon ge mig en mer generaliserbar och bred bild av problemet, där hon kan återberätta hur flertalet kvinnor har känt sig bemötta. Intervjun sammanfattas kortfattat. Lena berättar att det finns en problembild och att hon har mött många kvinnor som kommer till jouren och som har varit i kontakt med personal som arbetar inom hälso- och sjukvård. Ibland har det funnits barn med i bilden, och trots att kvinnan har tydliga tecken på våld så har ingen anmälan gjorts. Kvinnorna som blir förbisedda berättar om frustrationen de känner, säger Lena. *"Dem berättar att dem gick dit, läkaren såg alla blåmärken, men dem varken gjorde något eller sa något."* Lena berättar även om en kvinna som varit med om att läkaren antecknade hennes skador i sin journal, och att det var tydligt vad det handlade om. Dessutom skrev han att det fanns ett barn med i bilden, men gjorde ändå inte någon anmälan. Fler inom vården borde ställa frågan och göra en anmälan vid misstanke om våld i hemmet. Det är dock viktigt att komma ihåg att en del av kvinnorna som kommer till jouren blir skickade från vården och då oftast från kuratorer på sjukhusen men även skolsköterskor och liknande.

Lena tycker att socialtjänsten sköter sitt arbete bra. *"De flesta vi kommer i kontakt med jobbar ju väldigt mycket och reagerar och försöker tänka på barnens bästa. Det finns brister där också, men det har blivit bättre och bättre, till exempel har samarbetet mellan kvinnojouren och socialtjänsten förbättrats."* Något som måste bli bättre är dock informationen som ges till kvinnorna, då Lena berättar att många kvinnor inte vågar söka hjälp på grund av att de är rädda för att de ska förlora vårdnaden av sina barn när de hamnar i socialtjänstens händer. Vad gäller polisen så är det svårt att säga, menar Lena. Det som är problematiskt är att det inte finns så stor tillit till polisen från kvinnornas håll. Ett annat problem uppstår när en anmälan väl upprättas. Det är höga beviskrav, vilket både skrämmer kvinnor från att anmäla, men även gör att anmälningar både läggs ner innan och efter domstol. Polisen gör ofta det de kan, men där lagar och beviskrav skapar en negativ situation, säger Lena.

6.2 Kvinnornas personligheter

För att kunna göra en teoretisk analys av mina intervjuer där fokus ska ligga på om bilden av det idealiska offret påverkar sjukvårdens, socialtjänstens och polisens bemötande, så har jag hittat delar i mina intervjuer som visar vad kvinnorna har för personligheter och hur deras personligheter passar eller krockar med att vara ett idealiskt offer. Det görs även en kortare redovisning av männen för att se om de passar in i ramen för Christies idealiska gärningsman. Nedan följer en presentation av kvinnorna som deltagit i studien och deras bakgrund. Samtliga namn är påhittade.

Sofia: Jag möter Sofia och hennes dotter i korridoren på jouten. Hon är väldigt glad men ser samtidigt trött ut. Dottern har hon tillsammans med hennes ex man och är fyra och ett halvt år. Dottern har en mildare utvecklingstörning vilket gör att hon exempelvis inte kan utträta sina behov själv och liknande. Sofia kom till Sverige för några år sedan med sin dåvarande man. Tidigare har hon studerat två år på universitet. När hon ombeds att berätta lite om sig själv nämner hon främst att hon är en aktiv person med mycket vänner. *”Jag var en modig kvinna, jag kämpar för allt. Jag siktar på en bra framtid.”* I sitt hemland arbetade hon och var självständig. Sofia framstår som en självsäker kvinna och säger *glatt ”Jag känner mig duktig på allt, inte bara jag själv som säger det utan alla jag känner vet att jag är duktig.”* Hon bodde med sina föräldrar och tre syskon, som hon beskriver att hon hade en mycket god relation till. Mannen hon hade gift sig med arbetade som kock på en välkänd restaurang och de bodde i ett finare villaområde. Enligt Sofia var han vänlig mot henne men även mot vänner och släkt i hemlandet, där de bodde i mer än ett år. Detta förändrades dock så snart de bosatte sig i Sverige. Sofia beskriver sig själv som en stark kvinna och hon säger själv *”Ibland tänker jag var jag dum eller varför har jag inte anmält första dagen när han slog mig.”* Hon ser nedstämd ut när hon pratar och kollar ner i marken, och jag får intrycket av att hon är besviken på sig själv. Sofia förtydligar att det finns ett stort kulturellt problem där hon var rädd för att familjens reaktion om hon lämnade mannen. I slutändan tänkte hon dock bara på sig själv och sin dotter. *”Det finns ingen kultur eller religion som säger att man ska slå en kvinna. Det finns aldrig. Därför jag har bestämt mig”* säger hon medan hon skakar på huvudet och höjer sitt röstläge något.

Alice: Alice och hennes son har bott på jouten i många veckor. Hon verkar vara engagerad i att dela hennes historia med andra och börjar prata på ganska så direkt. Hon berättar att hon

precis hade avslutat ett relativt destruktivt förhållande och kände sig ung och fri innan hon träffade mannen. Hon blev ganska snart gravid, utan att hon egentligen ville det, och de gifte sig snabbt efter det. Hon berättar om hennes mans önskan om att vara den perfekta familjen, med en lycklig fru och ett sött barn, men egentligen var allting kaos. Alice har en väldig inlevelse när hon berättar sin historia och framstår som en kvinna som kan tala och stå upp för sig själv. Hon berättar *"Du har inte den blekaste aningen om hur det är, fören du sitter i det. Vem som helst kan hamna i den här situationen. Man vill inte tro på det, det är ingen som vill vara "den" kvinnan."* Hon suckar och kollar ner i marken. Alice föräldrar bor långt bort, men dem träffade mannen på bröllopet och tyckte han var egoistisk, vilket även många av hennes vänner tyckte. Alice valde att stöta bort många av hennes vänner, *"dem hotade min bild av min familj"*. Hon berättar att hennes man aldrig har försörjt sig själv på grund av hans grova drogmissbruk som gjorde att han inte kunde behålla ett jobb. Hon säger tungt och besviket: *"Jag var en kloss, min man var en kloss... Vi var tillsammans en samhällskloss."*

Julia: Julia har bott på jouten i några veckor. Hon ger, tvärtemot de andra intervjuade kvinnorna, ett allvarligt och seriöst intryck när jag möter henne. Jag frågar om hon vill berätta lite om sig själv och det gör hon gärna. Julia berättar att hon har varit utanför under större delen av hennes liv. Hon flackar med blicken när hon pratar. Hennes barndom säger hon, var varken bra eller dålig. *"Jag har växt upp i en hård men kärleksfull familj. Det var liksom aldrig varken jättebra eller jättedåligt."* Hon flyttade hemifrån tidigt och började plugga på universitet. *"Det skulle bli en nystart"* säger Julia. Men det blev det inte. I den nya klassen stod hon utanför, precis som alla andra gånger. Men det är en kille som är snäll mot henne och som gav henne uppmärksamheten hon aldrig tidigare hade fått. Julia berättar att hon gick med honom hem den kvällen, och efter den kvällen började allting. Han var svartsjuk, lät henne inte gå ut, klagade på att andra killar skulle ragga på henne. Psykiskt våld blev tillslut fysiskt när slag tilldelades efter ett tjafs. Julia blir röd om sina ögon och hon är synligt upprörd. *"Han var så himla snäll mot alla andra... mot mig var han raka motsatsen."* Julia bestämde sig för att lämna mannen efter att hennes syster upptäckt hur situationen såg ut. *"Jag är så glad att någon kom och hjälpte mig... jag vet inte vart jag skulle vara idag annars."* säger hon medan hon kollar ner i marken.

6.3 Bemötandet från sjukvård och socialtjänst

Sofia: Sofia har utsatts för både psykiskt och fysiskt våld. Våldet började först som kränkningar och Sofia känner att han tryckte ner henne och eskalerade sedan till att bli fysiskt. Sofia berättar om två skador hon *”aldrig kommer glömma”*.

”En gång han har skadat min näsa, den blev sned och jag har opererat den 2009 när jag var gravid i sjätte månaden. Jag kunde inte anmäla honom för jag var rädd hela tiden och tyst i många år. 2011 har jag opererat min finger och det blev också sned. Tills nu det är inte samma, det är nästan handikapp. Jag kan röra den men inte lika bra.”

Sofia var alltså gravid i sjätte månaden när hennes näsa bröts av och hon hade sin dotter när samma sak skedde med hennes finger. Hon förklarar för mig att det syntes tydligt att hon var gravid, och att hon fick lägre dos bedövning inför operationen vilket visar på att läkarna var medvetna om att det fanns ett barn med i bilden. Sofia berättar även att hon sagt till sjukhuspersonalen att det var hennes man som skadade henne, både till läkare men även till kuratorer både på sjukhuset men även på hennes vuxenutbildning. Kuratorn på sjukhuset hade frågat Sofia om hon ville anmäla, men hon var då alldeles för rädd. Sofia säger att läkarna hjälpte henne med hennes brutna näsa, men ingenting annat. Hon önskar att läkarna hade anmält händelsen till socialtjänsten för att våldet då hade slutat efter ett år istället för fem år som resultatet blev nu. Sofia berättar att hon fyra dagar innan hon bröt med mannen pratade med skolkuratorn som ringde socialtjänsten. Socialtjänsten hade då frågat om mannen var hemma, vilket han inte var. Svaret Sofia fick var att om mannen gjorde något mer, så skulle hon ringa polisen då. Detta trots kunskapen om att det fanns ett barn i hemmet.

Alice: Alice berättar att hon blivit utsatt för psykiskt och sexuellt våld. Hon tvingades till sexuella handlingar genom det psykiska våldet. På grund av att det i Alice förhållande inte funnits fysiskt våld, så har hon inte varit tvungen att uppsöka sjukvård. Alice son har även han blivit påverkad psykiskt av sin pappa, och hon berättar att sonen började efterlikna sin pappa vilket gjorde att hon insåg att hon behövde göra något åt situationen. Hon anser att sjukvården, socialtjänsten och dagis gjorde rätt eftersom samtliga gjorde en orosanmälan gällande hennes son. Men hon ifrågasätter om situationen hade sett likadan ut om inte hon själv tog tag i problemet först. *”Så alla har gjort orosanmälan, men jag vet inte om dem hade gjort det om inte jag hade varit i kontakt med dem. För jag var i kontakt med alla dem här instanserna först.”*

Julia: Julia, som är den yngsta av kvinnorna, har inget barn med hennes före detta pojkvän. Hon berättar att dem försökte flera gånger, men hon blev aldrig gravid, något hon är glad för idag. Hon har inte varit i kontakt med socialtjänsten eftersom hon höll våldet dolt så väl. *”Jag pluggade samtidigt, men det gick inte så bra... Det var väl det enda som kunde ge något tecken på att något inte stämde.”* Hon berättar att hon undanhöll för många vad som pågick, men är ändå förvånad att ingen reagerade. Julia berättar om en händelse när hon uppsökte läkarvård:

”Jag gick till läkaren en gång för min pojkvän hade vridit min arm ur led. Det såg så himla hemskt ut, men jag vet inte varför... men, det gjorde inte riktigt ont... Läkaren frågade mig vad som hade hänt. I ren panik svarade jag att jag hade trillat av cykeln.”

Julia säger att frågan kom så plötsligt. Hon ville så gärna berätta. Hon tror att det syntes att hon inte trillat av cykeln, eftersom hon knappt hade några blåmärken på resten av kroppen. Om läkaren hade frågat en gång till om hennes historia verkligen var sann, så hade Julia troligtvis berättat. *”Jag ville ju egentligen inget mer än att få hjälp.”*

6.4 Bemötandet från polisen

Sofia: Sofia berättar om de orättvisor hon känner att hon tagit del av under den här perioden. Hennes man befinner sig i lägenheten som står i hennes namn medan hon själv, enligt sina egna ord, gömmer sig. *”Jag vet inte när jag har bestämt att ringa polisen, och dem kom, jag sa till dem jag behöver hjälp. Riktig hjälp. Inte bara sitta här och gömma mig. Jag vill ha någon hjälp med framtiden.”* Hon menar att hon trivs på jouten just nu, men det är ingen lösning. Hon vill kunna göra sina skoluppgifter och se att hennes dotter går på dagis. Hon tycker även att rättsprocessen tar för lång tid och att hon går och väntar. På frågan om hur hon ser på framtiden svarar hon att hon inte vet. Hennes man är orädd och hon menar att fängelse inte kommer fungera, det kommer bara göra honom argare. Hon menar att hennes man borde få psykisk hjälp istället, så han aldrig slår en kvinna igen. Men om resultatet blir fängelse, så talar Sofia om den dagen han släpps.

”Även om jag bor i Kiruna, han ändå kan hitta mig. Eller hur? Och kanske jag blir mer utsatt för misshandel och våld. Här jag kan säga att jag har inte hittat någon lösning till mitt problem. OM han hittar mig någon dag. Men just nu det

är ok att jag gömmer mig. Men jag kan inte leva så att jag alltid göms från en man. Man måste hitta någon lösning. Han fick sitta bara tre dagar och sen släpps, sen jag är här. Vad är skillnaden mellan fängelse och här?"

Alice: Alice känner att hon blivit illa behandlad av polisen. Hon berättar om en situation där hennes man tuppade av efter att ha tagit en hög dos narkotika och hon bestämde sig för att polisanmäla mannen. *"I stora drag var det väldigt panikartat för mig att ringa för det var ju... av allting som var otillåtet var ju det här höjden, och ringa polisen."* De befann sig då i hennes lägenhet, mannen hade sin egen lägenhet där han var folkbokförd. När hon ringde polisen ville hon inte dela med sig av hennes personuppgifter eftersom hon först ville se vad de kunde göra. Polisen svarade att de kunde hjälpa Alice med att få ut mannen ur lägenheten och konfiskera drogerna. Resultatet när polisen kom blev dock motsatsen. Hon berättar att mannens droger fanns i hans jacka och problemen som uppstod i och med detta.

"Då ville de inte gå igenom den, utan då fick jag gå igenom den, för de ville inte sticka sig på någonting vasst, men det var okej att jag gjorde det. Men det var inte okej för de som hade handskar för situationen att kunna göra det. De sa vi kan inte ta honom härifrån för det är kränkande. De menade alltså att jag skulle vara kvar i en lägenhet på morgonen när han vaknar och hans droger är borta."

Hon tycker att polisen sköter dessa situationer "omänskligt dåligt" och menar att hon aldrig skulle rekommendera någon att ringa polisen i sådana situationer, även om det är det enda man kan göra. Hon säger att *"om det är något i denna världen som behöver förändras är det deras inställning till detta. För det finns inget skydd, alls. Du får i princip skylla dig själv."* Hon fick slutligen fly med sin treåriga son mitt i natten. Hon säger att om hon visste hur situationen skulle utspelas så hade hon aldrig ringt polisen. Men hon är ändå tacksam att hon gjorde det, för det startade hela processen som fick henne att lämna mannen.

Julia: Julia valde att polisanmäla sin pojkvän efter att hon lämnat honom. Hon berättar att det var svårt nog att ta beslutet att anmäla mannen men att processen därefter gjorde det ännu svårare. När hon skulle förhöras om vad som hade hänt gick det snabbt. *"Det kändes som att dem bara ställde några frågor för att dem var tvungna..."* Hon skakar på huvudet medan hon berättar. *"Jag fick ganska snart veta att anmälan hade lagts ner. De hade inte tillräckligt med bevis eller nåt sånt... Jag var så trött på allting, ville bara bli fri från honom. Så jag orkade*

inte bry mig ens, tyvärr...” När jag frågar henne om hur hon hade velat bli bemött säger hon att hon bara vill att polisen ska ta våldsutsatta kvinnor på större allvar. Hon menar att det händer för ofta att våldet går för långt och kvinnor mister sitt liv, när det någonstans på vägen hade kunnat förhindras.

7. ANALYS

För att analysera mitt empiriska material har jag valt att utgå från Christies sex punkter som kännetecknar det idealiska offret och jämföra dem med kvinnornas historier för att se om kvinnorna lever upp till punkterna eller inte. Detta för att sedan försöka förklara kvinnornas erfarenheter och upplevelser utifrån resultatet.

1. Offret är svagt:

Den första punkten som Christie skriver är att offret ska vara svagt. Jag har genom mina intervjuer upptäckt att det är svårt att definiera vad som är svagt och inte. Ser man till ren kroppslig förmåga att skydda sig är samtliga kvinnor mindre än deras respektive och har därför svårt att kunna ställa sig emot männen. Julia är något längre än de andra kvinnorna, men är ändå mindre än sin pojkvän. Så på det fysiska planet kan vi se det som att kvinnorna är svaga. Men, när det gäller definitionen svag utifrån icke-fysiska perspektiv blir det svårare. Om vi börjar med att analysera Sofias personlighet med Christies första punkt om att vara svag för att bli ett idealiskt offer så kan vi se att det finns en krock. Sofia har läst på universitet i två år efter gymnasiet vilket visar på att hon har varit en självständig och intelligent kvinna. Hon påpekar flera gånger att hon är en stark kvinna som kan stå upp för sig själv och att alla i hennes omgivning tycker samma sak. Även Julia har läst på universitet vilket ger intrycket av styrka och inte svaghet. Hon talar bra för sig själv och ger intrycket av att kunna stå upp för sig själv när det gäller. Alice däremot, träffade mannen när hon var relativt ung och fick ingen tid att vara självbestämmande, speciellt inte eftersom även hennes förra förhållande också var destruktivt. Hon blev snabbt gravid när hon egentligen inte ens ville få barn, vilket ger ett intryck av att hon var väldigt styrd av sin man. Det faktum att Alice är den enda som verkar uppnå en viss grad svaghet kan vara en faktor till att Alice är den enda av kvinnorna som har fått ett bra bemötande från socialtjänsten, och där socialtjänsten faktiskt gjorde en orosanmälan. Sofia och Julia har inte fått samma goda bemötande utan har haft problem inom socialtjänst och sjukvård. Möjligheten finns att Julia och Sofia, på grund av deras personligheter och brist på svaghet, inte blev bemötta på samma sätt. Om vi tittar på Carrabines teori om brottsofferhierarki så borde dock både Julia och Sofia vara tydliga

exempel på någon som är ett offer, och borde stå högt upp i hierarkin då de har en stark social status. Carrabines teori undermineras alltså utav bilden av det idealiska offret, som i detta fall verkar väga tyngre än social status.

2. Offret är involverat i en försvarbar aktivitet. & 3. Offret är på väg till en plats som anses vara legitim.

Något som tycks påverka det faktum att dessa kvinnor har blivit illa bemötta av de tre instanserna är punkt två och tre, nämligen att offret är på en legitim plats och är involverad i en försvarbar aktivitet. Jag har valt att slå ihop dessa punkter då jag anser att de går hand i hand. Ett idealiskt offer brukar Christie likna med en äldre dam som har besökt sin sjuka syster på sjukhuset och är nu på väg hem. Hon är involverad i en försvarbar aktivitet och hemmet är en plats som anses vara legitim. Med våldsutsatta kvinnor blir det tydligt att hemmet inte längre är en legitim plats att befinna sig på när det förekommer våld där. Det verkar exempelvis i Sofias fall finnas en brist från instansernas sida när det gäller anmälningsbenägenheten om barn som far illa. Hemmet är inte längre en säker plats för barnet att vistas i. För Alice barn så gjordes det orosanmälan från samtliga instanser. Så varför gjorde ingen en orosanmälan om Sofias dotter? Om vi utgår från Christie så kan vi se det som att eftersom Sofia har valt att befinna sig i en icke-legitim plats som hemmet numera kan tyckas vara. Det är därför hennes eget ansvar att, som en stark kvinna, ta sitt barn därifrån. Detta kan vi se eftersom Sofia vid upprepade tillfällen har berättat för personal att hon blir utsatt för våld, och ingenting skedde förrän hon själv vågade ta steget att anmäla mannen. Hon fick alltså slutligen själv ta valet att få ur sitt barn ur det hemmet. När det gäller Julia så gör hennes frivilliga deltagande i relationen att inte hon heller anses vara ett offer, trots hennes sociala status.

4. Gärningsmannen är överlägsen mot offret och anses ha negativa karaktärsdrag & 5. Gärningsmannen är okänd för offret och har ingen relation till offret.

Ett problem som jag ser det är det faktum att kvinnorna självmant har valt att ingå i en relation med männen och krockar därmed med Christies punkt om att gärningsmannen ska vara okänd och inte ha någon relation med offret. Detta tror jag påverkar samtliga instansers inställning till kvinnorna. En relation på ett äktenskapsliknande plan innebär för många ett slags osynligt avtal om en ömsesidig service, speciellt när det kommer till sexuella handlingar. Precis som Alice uttrycker sig så verkar det finnas en bild bland instanserna som

menar att kvinnorna får skylla sig själva som har hamnat i den situationen. Kvinnor idag har sin fria vilja att lämna en man då de både har ekonomiskt men även psykologiskt stöd från olika myndigheter. Alice är den enda personen som har ingått i en relation med en man som har sociala problem, men som även har ett grovt drogmissbruk. Jag tror att detta är grunden till att Alice har blivit så dåligt bemött av polis. Om vi applicerar teorin om brottsofferhierarki på Alice och hennes situation, så korrelerar det. Alice lever i en vardag med en narkoman vilket Carrabine själv anser vara bottenpartiet av hierarkin. När man lever med någon vars vardag är brottslig, så är det inte förvånande att personen själv blir utsatt för brott. Här krockar dock min empiri med Christies punkter om ett idealiskt offer. Av kvinnornas partners så är Alice man den enda som har ansetts ha negativa karaktärsdrag av omgivningen, och som anses vara "ond" i den bemärkelsen Christie talar om. Detta borde i så fall påverka polisen till att ingripa, eftersom hennes man borde ha ansetts utgöra en fara för Alice och hennes son. Detta blev dock motsatsen till vad som faktiskt har skett.

6. Offret ska ha tillräckligt med inflytande för att kunna hävda sin "offerstatus".

Punkt sex handlar om att kvinnan ska kunna stå upp för sig själv och kunna hävda att hon är ett offer såväl socialt som inom rättsprocessen. Samtliga kvinnor i denna studie stannade i förhållandet under en längre tid vilket gör det svårare att se dem som svaga eftersom kvinnan idag har sin fria vilja. Utvecklingen för kvinnans jämställdhet går framåt och hon har idag möjlighet att skilja sig. Det finns stöd från olika myndigheter och jourer med både ekonomiskt och psykologiskt stöd. Detta har gjort att kvinnan har uppnått en oberoende status vilket gör att hon inte längre behöver stå ut med ett äktenskap där hon blir nedtryckt på grund av hennes låga status i samhället, som det exempelvis var förr i tiden. I alla fall inte i Sverige idag. Kvinnorna i min studie säger att de har stått upp för sig själva och är beredda att gå emot sina män i en rättegång. Problemet med punkt 6 är att det blir en paradox mot punkt 1 som menar att offret ska vara svagt. Det är svårt för kvinnorna att finna en balans där rättssamhället men även andra instanser ser dem som offer för en så grov handling som kvinnofridskränkning, men samtidigt vara tillräckligt stark för att stå upp för sig själv. Varför stod hon inte upp för sig själv under tiden i förhållandet, som hon gör nu? Därmed ser vi tydligt hur svårt det är att upprätthålla en status som ett legitimt brottsoffer under exempelvis rättsprocessen.

8. SLUTDISKUSSION

8.1 Egna reflektioner och slutsatser

Kvinnorna som jag har mött i mina intervjuer har känt sig svikna av samhället. De har själva fått ta steget att ta sig ur sin situation där de dagligen blev utsatta för fysiskt eller psykiskt våld eller både och. Jag har i mina möten med kvinnorna sett deras utmattning och längtan efter att bara få vara ifred, läsa en bok eller ta en promenad i lugn och ro. Dessa kvinnor är starka alla tre, men i en situation där en person man håller kär utsätter en för kontinuerligt våld blir denna styrka till ren svaghet. Jag frågar mig, hur lyckades de egentligen? Hur lyckades de ställa sig emot dessa män och gå därifrån? I två av fallen har kvinnorna haft barn som de har velat skydda. Barn som hamnat mitt i alla bråk och påverkats synligt av stämningen i hemmet. I Alice fall så gjordes en orosanmälan, men detta efter att hon själv polisanmält mannen och gjort en orosanmälan gällande hennes eget barn. Vad hade hänt om hon inte gjort det? Sofia ombads av socialtjänsten att vänta tills nästa gång mannen gjorde något, och då ringa polisen. Vad hade hänt om det nästa gång hade varit ett slag från mannen som varit dödligt? Socialtjänsten var väl medvetna om att det fanns ett barn i Sofias hem som satt och väntade på att hennes mamma skulle bli slagen ännu en gång innan dem kunde få hjälp. Samhället idag måste ta sitt ansvar och skydda dessa kvinnor som ofta inte bara har sig själv att ta hand om, utan ett barn som kontinuerligt utsätts för indirekt våld. Jag anser att det krävs ett bättre samspel mellan de olika instanserna när det kommer till våld i nära relation, speciellt mellan polis och socialtjänst. Polisen bör utöka sina tjänster och på ett bättre sätt tillmötesgå kvinnorna och se till att de får den hjälp och stöd de behöver av rätt instanser efter att en polisanmälan har upprättats. Många utsatta kvinnor kommer från andra länder och vet inte vilka rättigheter dem har i Sverige. Detta är något som bekräftas av min empiri. Det krävs att dessa kvinnor blir informerade om deras rättigheter. Sjukvårdspersonal måste bli bättre på att se tecken på om det har utövats våld mot en kvinna, och ställa frågan ”hur är det egentligen?” Jag kan tänka mig att detta i många fall är vägen ut för många kvinnor, och därmed många barn, som lever i en våldsam miljö. Jag tror att vårdpersonal kan få våldets tidsramar att minska betydligt.

Vad gäller Nils Christie och hans begrepp det idealiska offret, så tror jag det ligger en vikt i detta. Punkterna är inte slumpmässigt utvalda utan det finns en grund som visar på att ett offer bör uppnå dessa punkter, och troligtvis är bristen på dessa punkter en förklaring till varför

kvinnorna i min studie blivit bemötta på ett bristande sätt. Problemet med Christies teori är som jag ser det att den kan appliceras främst på brott som sker utomhus och oprovocerat. Som vi kan se i mitt resultat så brister det när det finns en relation mellan offer och gärningsman, vilket egentligen inte borde ha någon inverkan i offerstatusen. Det är få människor som kan associeras med det idealiska offer som Christie anger. Människor som inte passar in i denna ram blir på ett sätt utsatta för en sekundär viktimisering när de inte blir betrodda eller inte lika väl bemötta som människor som passar inom Christies ramar. Varje individs situation är unik och det enda kriteriet som borde vara giltigt i upprättandet av offerstatus är att personen som utsatts för brott själv anser sig vara ett offer. Bemötandet av olika instanser bör vara gott då personer som utsatts för exempelvis våld i nära relation ofta känner sig kränkta och svikna av någon som stått dem närmst, nämligen sin partner. Det är nyttigt för de instanser som kommer i kontakt med brottsoffer att förstå att oavsett klass eller social status så kan brott, i all dess möjliga variation, förekomma. Vad gäller Christies åsikter om den idealiska gärningsmannens karaktäristika så är detta något som måste försvinna bland våra sociala normer. En person, exempelvis en uteliggare eller alkoholist, som bland många kanske uppfattas som ond eller oberäknelig är i många fall en hederlig man. Däremot kan en man som uppfattas vara en helt vanlig ”medelsvensson” i många ögon vara en sann gärningsman, något som framstår av mitt material. För att öka offers trovärdighet så måste vi förstå att gärningsmannen kan vara vem som helst. Alice berättade för mig att några ord ekat i hennes huvud sedan hon anmälde sin man. Hennes anmälan hade lagts ner och när hon frågade varför blev svaret ” *I ett samhälle som hellre friar än fäller, står dina ord mot hans.*” Hon sa till mig att vad samhället inte förstår är att dem friar männen, men fäller oss kvinnor. Och jag håller med henne. Vi måste sätta en större tillit till kvinnor idag som vågar dela sin historia och vågar stå upp mot sin man, oavsett om hon uppfyller kriterierna för att vara ett idealiskt offer eller inte.

8.2 Kritisk bedömning av arbetet och möjligheter för en vidareutveckling

Ämnet jag har valt att arbeta utifrån har varit problematiskt till viss del. Den första tanken kring arbetet uppkom efter ett samtal med en kontakt som upplevt problematik kring bemötandet av våldsutsatta kvinnor. Intentionen med arbetet har varit att skapa uppmärksamhet kring ett allvarligt samhällsproblem. Därför la jag under arbetets gång störst vikt vid att få fram relevant material i min studie och den teoretiska analysen fick anpassas därefter. Dessvärre har det varit en utmaning att hitta ytterligare teorier och begrepp som passar i en förklaringsmodell av detta problem. Tidigare forskning har inte varit till stor hjälp då arbeten jag har hittat till större del har fokuserat på teoretiska förklaringar till exempelvis

varför kvinnor stannar i destruktiva förhållanden, vilket har legat utanför mitt intresseområde. Jag anser därför att min analys är något bristfällig, men där uppsatsen syfte ändå har uppnåtts.

Vad gäller en vidareutveckling av arbetet så skulle en möjlighet vara att utöka antalet intervjuer för att öka arbetets validitet ytterligare. Fler intervjuer skulle skapa en större vetenskaplig grund för arbetet att stå på. Arbetet skulle även kunna inkludera fler synvinklar på problemet, och då ha med även synen från instansernas sida, istället att för som nu enbart se det från kvinnornas perspektiv. Slutligen skulle även en bredare teoretisk analys kunna utvecklas i ett framtida arbete, där exempelvis fler vetenskapligt förankrade begrepp inkluderas.

KÄLLFÖRTECKNING

Bokreferenser

Carrabine, Eamonn m.fl. *Criminology: A Sociological Introduction*. London: Routledge. 2008.

Hennik, Monique, Hutter Inge, & Bailey Ajay. *Qualitative Research Methods*. California: SAGE publications Inc. 2011.

Hirdman, Yvonne. *Gösta och genusordningen*, Stockholm: Ordfront. 2007.

Lundgren, Eva. *Våldets normaliseringsprocess*. Stockholm: Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (ROKS), 2004

Christie, Nils, Det ideala offret. I *Det motspänstiga offret*, (Sahlin, Ingrid & Åkerström, Malin m.fl.) Lund: Studentlitteratur. 2011

Ortiz, Liria. *Motiverande samtal i arbete med våld i nära relationer*. Göteborg: Gothia Förlag. 2013

Sarnecki, Jerzy. *Introduktion till kriminologi*, Lund: Studentlitteratur. 2009

Schütz, Alfred. *Den sociala världens fenomenologi*, Illinois: Northwestern University Press. 2009

Walker, Leonore. *The battered woman syndrome*, New York: Springer Publisher Company. 2009

Walklate, Sandra. *Imagining the victim of crime*, Berkshire: Open University Press. 2007

Internetkällor

Brottsförebyggande rådet (BRÅ) Rapport 2008:25. *Polisens utredningar av våld mot kvinnor i nära relation*.

URL:http://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f180007826/2008_25_polisens_utredningar_vald_mot_kvinnor.pdf (Hämtad 2014-05-10)

Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Övergripande brottsstatistik.

URL: <http://www.bra.se/bra/statistik/P1/2012/P1LaDec-2012.html> (Hämtad 2014-05-02)

Brottsoffermyndigheten, *Brottsoffer och målsägande*.

URL: <http://www.brottsoffermyndigheten.se/om-oss/brottsofferkunskap/brottsoffer-och-malsagande> (Senast uppdaterad: 2012-05-02)

Friedrich, Annika. *Kompendium - Intervjumetodik, kvalitativa analyser och rapportering av kvalitativa undersökningar*. Uppsala universitet 2008.

URL: <http://web.comhem.se/u68426711/27/IntervjumetodKvalitativAnalys.pdf> (hämtad 2014-05-12)

Haloeffekten, Nationalencyklopedin. 2014.

URL: <http://www.ne.se/lang/haloeffekt>

Lindblom, Anna. Höll kvinna inlåst, får två års fängelse. Skånskan. 2014-04-14

URL: <http://www.skanskan.se/article/20140414/NYHETER/140419771/-/holl-kvinna-inlast--far-tva-ars-fangelse> (hämtad 2014-04-28)

Nationellt Centrum för Kvinnofrid, Socialtjänstens lagstadgade ansvar. Uppsala universitet.

URL:<http://www.nck.uu.se/Kunskapscentrum/Kunskapsbanken/Praktik+och+metod/Kommunernas+kvinnofridsarbete+-+Kunskapsbankens+amnesguide/Socialtjanstens+ansvar/>
(Hämtad 2014-05-05)

Offer, Nationalencyklopedin. 2014.

URL: <http://www.ne.se/sok?q=offer> (Hämtad 2014-04-15)

Persson, Annika. Inlåst kvinna kastade ut lapp med nödrop. *Dagens Nyheter*. 2013-12-17

URL: <http://www.dn.se/nyheter/sverige/inlast-kvinna-kastade-ut-lapp-med-nodrop/>
(Hämtad 2014-04-12)

Regeringskansliet, *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer*. Skr. 2007/08:39. 2007.

URL: <http://www.regeringen.se/sb/d/9761/a/92142> (Hämtad 2014-05-12)

Rejmer, Annika, Sonander, Anna & Agevall, Charlotte. *Våldsutsatta kvinnor berättar. En utvärdering av projekt Karin*. Rapport 2010:2.

URL: http://polisen.se/Global/www%20och%20Intrapolis/Rapporter-utredningar/01%20Polisen%20nationellt/Brottsofferarbete/Karin_100713_webb.pdf.
(Hämtad 2014-05-12)

Riksdagen, Våldsutsatta kvinnor bör få bättre polisskydd. 2014-03-06

URL: <http://www.riksdagen.se/sv/Start/Press-startsida/pressmeddelanden/201314/Valdsutsatta-kvinnor-bor-fa-battare-polisskydd/>
(hämtad 2014-05-10)

Socialstyrelsen, *Att upptäcka och ställa frågor om våld i nära relationer*.

URL: <http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer/upptackavald> (hämtad 2014-05-04)

Socialstyrelsen, *Bemöta våldsutsatta kvinnor*.

URL: <http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer/utredavald/bemotavaldsutsattakvinnor>
(hämtad 2014-04-20)

Socialstyrelsen, *När mamma blir slagen*, 2005.

URL: <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2005/2005-131-9> (hämtad 2014-04-20)

Stiftelsen Tryggare Sverige, *Brister i skyddet till våldsutsatta kvinnor*. Publicerat den 2011-07-13

URL: <http://tryggaesverige.org/brister-i-skyddet-till-valdsutsatta-kvinnor> (hämtad 2014-05-15)

Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund (SKR), *Akutsjukvård och våldsutsatta kvinnor*.

URL: http://www.kvinnojouren.se/sites/default/files/story/0/2011/12/udners_kningen_p_s_s_2_0868.pdf (hämtad 2014-04-20)

Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund (SKR), *Historiska årtal*.

URL: <http://www.kvinnojouren.se/fakta/feminism-och-jamstalldhet/historiska-artal> (hämtad 2014-04-20)

Lagrum

SFS: 1962-700. *Brottsbalken*. Stockholm, Justitiedepartementet.

SFS 2010-659. *Patientsäkerhetslagen*. Stockholm, Socialdepartementet.

SFS 1998:1558 Polisförordningen

SFS: 2001-453. *Socialtjänstlagen*. Stockholm, Socialdepartementet.